

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EUK, sagsnr: 2015-245
Den 12. maj 2015

Rådsmøde (udenrigsanliggender - udvikling) den 26. maj 2015

SAMLENOTAT

<u>1. Post2015/FfD</u>	<u>2</u>
<u>2. Migration og udvikling</u>	<u>5</u>
<u>3. EU's indsats for at fremme ligestilling i EU's udviklingssamarbejde</u>	<u>7</u>
<u>4. Kapacitetsudvikling for sikkerhed og udvikling</u>	<u>9</u>

1. Post2015/FfD

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat

1. Resumé

Rådet ventes at drøfte og vedtage Rådskonklusioner om "Et globalt partnerskab for fattigdomsudryddelse og bæredygtig udvikling", der bygger på den gældende EU-holdning om post-2015 dagsordenen og udviklingsfinansiering, som fastsat i Rådets konklusioner i juni 2013, december 2013 og december 2014. Rådskonklusionerne vil afdække EUs visioner og principper for et globalt partnerskab for fattigdomsudryddelse og bæredygtig udvikling med fokus på udviklingsfinansiering i regi af post-2015 dagsordenen. Råds-konklusionerne skal desuden ses som mandatet for EU og medlemsstaternes forhandling om et nyt globalt partnerskab for fattigdomsudryddelse og bæredygtig udvikling efter 2015. Mandatet skal bl.a. bruges i de igangværende forhandlinger i FN om en aftale om udviklingsfinansiering i regi af post-2015 dagsordenen til vedtagelse i Addis Abeba i juli i år.

2. Baggrund

Der ventes vedtaget rådskonklusioner den 26. maj 2015 på "Et globalt partnerskab for fattigdomsudryddelse og bæredygtig udvikling". Rådskonklusionerne vil afdække EUs visioner og principper for et globalt partnerskab for fattigdomsudryddelse og bæredygtig udvikling med fokus på udviklingsfinansiering i regi af post-2015 dagsordenen. Rådskonklusionerne fremhæver politiske rammebetingelser, kapacitets-opbygning, national ressource-mobilisering, international offentlig finansiering, herunder udviklingsbistand, handel, teknologi-overførsel og vidensdeling, den private sektors rolle, migration og monitorering og opfølgning som væsentlige elementer i forhold til udviklingsfinansiering og et globalt partnerskab.

Det er endvidere hensigten, at Rådskonklusionerne danner baggrund for EU's forhandlingsmandat under de igangværende mellemstatslige forhandlinger om en ambitiøs aftale, der vedtages på udviklingsfinansieringskonferencen i Addis Abeba i juli i år. En ambitiøs aftale ved konferencen i Addis Abeba bliver et vigtigt element i at skabe tillid mellem alle FN's medlemslande og dermed muligheden for at opnå ambitiøse aftaler ved post-2015 topmødet i New York i september og ved COP21 i Paris i december.

3. Formål og indhold

Rådskonklusionerne bygger på den gældende EU-holdning til udviklingsfinansiering, som fastsat i Rådets konklusioner af juni 2013, december 2013 og december 2014 og på resultaterne af den seneste tids internationale drøftelser om bæredygtig udvikling og fattigdomsbekæmpelse, herunder Rio+20, rapporten fra den åbne arbejdsgruppe om målene for bæredygtig udvikling, rapporten fra den mellemstatslige ekspertkomité vedrørende finansiering af bæredygtig udvikling og FN's generalsekretærs synteserapport.

Rådskonklusionerne fremfører EU's vision, principper og grundelementer for et globalt partnerskab om udviklingsfinansiering og indeholder forslag til, hvordan EU og medlemsstaterne kan bidrage til partnerskabet.

Rådskonklusionerne opstiller en række hovedprincipper for det nye globale partnerskab og kommer med konkrete forslag til forskellige implementeringsmidler. Hovedelementerne i kon-

klusionerne omfatter bl.a. anerkendelse af det delte ansvar, gensidig ansvarlighed, de respektive kapaciteter i landene og en sikring af balance mellem de tre dimensioner af bæredygtig udvikling. Desuden vægtes integration af klimahensynet, sammenhæng på tværs af politikområder, behovet for national ressourcemobilisering og effektiv brug af ressourcer, styrkelse af partnerskaber, sikring af stærke mål og undermål samt en effektiv ramme for monitorering og opfølgning, herunder sikring af gennemsigtighed og informationsdeling mellem alle parter. Der lægges i konklusionerne op til forslag om en bred vifte af implementeringsmidler omfattende bl.a. sikring af fremmende regulering og politikker, kapacitetsopbygning, mobilisering og effektiv brug af såvel hjemlige som international offentlig finansiering, herunder udviklingsbistand, fremme af handel og bæredygtig udvikling, transformativ indsats gennem viden, teknologi og innovationsfremme, mobilisering af den private sektor (hjemlige og internationale) samt endelig fremme af de positive konsekvenser af migration. Partnerskabet bør fremme en effektiv brug af ressourcer, herunder naturressourcer, international offentlig finansiering, herunder udviklingsbistand, privat og innovativ finansiering og bør fremme politikkoherens og inddrage klimaproblematikker og opnå målbare, konkrete og bæredygtige resultater.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant

7. Konsekvenser

Rådskonklusionerne forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller for udviklingslandene. Rådskonklusionerne forventes imidlertid på sigt at kunne medføre konkrete initiativer vedr. bl.a. brug af ressourcer og finansiering. Sådanne initiativer kan få statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser. Regeringen vil tage konkret stilling til sådanne initiativer i forbindelse med behandlingen af eventuelle kommende forslag i opfølgning på Rådskonklusionerne.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i ekstern høring

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generel opbakning til Rådskonklusionerne, herunder som mandat til den generelle EU-holdning og retningslinjer til brug for de igangværende mellemstatslige forhandlinger, der samtidig giver den fornødne fleksibilitet til løbende at tilpasse linjen til udviklingen i forhandlingerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter Rådskonklusioner, samt at EU forud for konferencen i Addis Abeba lægger en klar linje for, hvordan EU bedst muligt øver indflydelse på de igangværende mellemstatslige forhandlinger, herunder inden for Danmarks tre hovedprioritetsområder: 1) genbekræftelse af målet om 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand med en veldefineret tidslinje for indfrielse af måle-

ne; 2) fremme af private investeringer til bæredygtig udvikling og fattigdomsbekæmpelse og 3) styrkelse af national mobilisering og effektiv udnyttelse af ressourcer med fokus på skat og fremme af grøn vækst, herunder udfasning af miljøskadelige subsidier, ikke mindst på fossile brændstoffer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har tidligere været forelagt Foletingets Europaudvalg til orientering den 5. december 2014. Derudover har sagen været forelagt Folketingets Europaudvalg ved grund- og nærhedsnotat den 31. marts 2015.

2. Migration og udvikling

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Rådet forventes i opfølgning af drøftelsen på rådsmødet i december 2014 og på ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd den 23. april 2015 at drøfte migration og udvikling. Fokus ventes særligt at være på, hvordan EU udviklingspolitisk kan bidrage til den proces, der er igangsat som opfølgning på det ekstraordinære rådsmøde og på ventet meddelelse fra Kommissionen om "EU dagsorden for migration".

2. Baggrund

De fortsat stigende flygtninge- og migrationsstrømme – særligt hen over Middelhavet – udgør et alvorligt og stigende problem med alvorlige humanitære konsekvenser og har længe været højt på EU's dagsorden. I lyset af den store bådulykke den 19. april 2015, hvor op mod 800 migranter druknede ca. 210 km. fra Lampedusa blev problemstillingen drøftet på et ekstraordinært fælles rådsmøde for udenrigs- og indenrigsministre (det såkaldte "Jumbomøde") den 20. april 2015, i rådet for almindelige anliggender den 21. april 2015, samt på det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 23. april 2015.

Det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd vedtog en erklæring med en række konkrete indsatsområder med henblik på en bredspektret håndtering af migrationsstrømmene over Middelhavet. Efterfølgende har Kommissionen udarbejdet et roadmap til opfølgning på erklæringen, hvor det bl.a. fremgår, at migration systematisk skal indarbejdes i EU's udenrigspolitik, udviklingssamarbejde mv.

Kommissionen forventes desuden den 13. maj 2015 at fremlægge en ny meddelelse om "EU-Dagsorden for Migration", der bl.a. sigter på at bekæmpe illegal indvandring og menneskesmugling i forlængelse af kommissionsformand Junckers politiske guidelines. Kommissionen kan forventes i meddelelsen at pege på behovet for at styrke migrationsindsatsen i EU's udviklingssamarbejde.

3. Formål og indhold

Ministrenes drøftelse forventes at fokusere på, hvordan EU udviklingspolitisk kan bidrage til at fremme dagsordenen, fastsat i DER-erklæringen af 23. april 2015, og i Kommissionens nye "EU dagsorden for migration".

I forlængelse heraf forventes rådet at berøre, hvordan migration systematisk integreres i udviklingsdagsordenen.

Derudover forventes ministrene at gennemgå og fremskynde implementeringen af konklusionerne vedrørende migration og EU's udviklingssamarbejde, vedtaget på rådsmødet (udenrigsanliggender – udvikling) den 12. december 2014.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, udviklingslandene, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Der vil blive taget stilling til eventuelle konsekvenser, såfremt der på et senere tidspunkt måtte blive vedtaget konkrete tiltag.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes enighed blandt medlemslandene om behovet for udviklingspolitisk at sikre en klar opfølgning på DER-erklæringen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at migrationsdimensionen indarbejdes i EU's udviklingssamarbejde.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Håndtering af migrationsstrømme i Middelhavet har senest været skriftligt forelagt af statsministeren til orientering den 23. april 2015 forud for det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd samme dato. Udenrigsministeren og justitsministeren forelagde endvidere den 22. april 2015 spørgsmålet om migrationsstrømme som opfølgning på drøftelserne i forbindelse med det ekstraordinære fælles rådsmøde for udenrigs- og indenrigsministre den 20. april 2015 samt i rådet for almindelige anliggender den 21. april 2015. Derudover har emnet migration, flygtninge og udvikling været forelagt af handels- og udviklingsministeren til orientering den 5. december 2014 forud for sidste års rådsmøde (udenrigsanliggender – udvikling) den 12. december 2014.

3. EU's indsats for at fremme ligestilling i EU's udviklingssamarbejde

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

1. Resumé

Rådsmødet (udenrigsanliggender – udvikling) forventes at have en generel drøftelse af EU's indsats for at fremme ligestilling i EU's udviklingssamarbejde.

2. Baggrund

EU's arbejde med fremme af ligestilling i udviklingssamarbejdet er hovedsagelig forankret i EU's handlingsplan for ligestilling og kvinders rettigheder i EU's udviklingssamarbejde, som blev vedtaget af Rådet i 2010. Handlingsplanen har som sit overordnede formål at accelerere opnåelse af 2015-målene, især mål 3 om ligestilling og mål 5 om bekæmpelse af mødre dødelighed. Planen udløber med udgangen af 2015, og EU forventes at vedtage en ny plan for perioden 2016 – 2020 inden udgangen af 2015.

Kommissionen har fremlagt en uafhængig evaluering af EU's støtte til fremme af ligestilling og kvinders rettigheder i partnerlande i perioden 2007 – 2013, hvori der bl.a. rejstes kritik af resultaterne af de foretagne indsatser. Der lægges derfor op til, at konklusionerne fra evalueringen inddrages i tilrettelæggelsen af Kommissionens fremtidige arbejde på området, herunder i udarbejdelsen af en ny handlingsplan.

Det lettiske EU-formandskab har ligestilling som ét af deres prioritetsområder for formandskabet på udviklingsområdet og har lagt vægt på, at der vedtages rådskonklusioner om kønsligestilling, hvilket skal ses i lyset af at 2015 i en global sammenhæng er et særligt vigtigt år for kvinders rettigheder og ligestilling. Det skyldes dels de igangværende Post 2015- forhandlinger om et nyt globalt og bæredygtigt rammeværk for udvikling, dels at man i år markerer 15-året for vedtagelsen af FN-sikkerhedsrådsresolution 1325 om kvinder, fred og sikkerhed samt 20-året for vedtagelse af Beijing-deklarationen og -handlingsplanen for kvinders rettigheder.

Handlingsplanen for perioden 2016 – 2020 forventes at omfatte udviklingslande, naboskabslande, udvidelseslande og skrøbelige stater samt humanitære situationer. Den forventes at forholde sig til bekæmpelse af vold mod kvinder, kvinders seksuelle og reproduktive rettigheder, kvindernes fred-og-sikkerhed, kvinders deltagelse i den politiske beslutningsproces, uddannelse, sundhed m.m.

3. Formål og indhold

Rådet forventes at have en generel udveksling om indsatsen for fremme af ligestilling og kvinders rettigheder i EU's udviklingssamarbejde. Drøftelsen og de rådskonklusioner, der forventes vedtaget på området, vil informere arbejdet med at opdatere EU's eksisterende handlingsplan for fremme af ligestilling i EU's udviklingssamarbejde.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen på rådsmødet forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser og konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Evt. senere forslag i opfølgning på drøftelsen vil blive konsekvensvurderet, når de foreligger.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Sagen er generelt ganske højt på en række medlemslandes udviklingspolitiske dagsorden, og fra flere medlemslandes side presses der på for en ambitiøs tilgang til fremme af ligestilling i EU's udviklingsbistand.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ønsker generelt at fremme ligestilling og kvinders rettigheder i udviklingssamarbejdet, herunder i EU's udviklingsindsatser.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg forud for Rådsmødet for Udenrigsministre (Udviklingssamarbejde) den 10.-11. maj 2010 i forbindelse med vedtagelse af 2010 – 2015 handlingsplanen og forud for Rådsmødet for Udenrigsministre (udenrigsanliggender - udvikling) den 12. december 2014 i forbindelse med drøftelse af en opdatering af den eksisterende handlingsplan.

4. Kapacitetsudvikling for sikkerhed og udvikling

JOIN (2015) 0017

Nyt notat.

1. Resumé

På rådmødet forventes at være en orientering og drøftelse af den fælles meddelelse fra Europa-Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste om kapacitetsopbygning til støtte for sikkerhed og udvikling (tidligere benævnt "Train & Equip"). Den fælles meddelelse skal bl.a. ses som et bidrag til drøftelsen af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik på Det Europæiske Råd i juni d.å. Fra regeringens side støttes op om meddelelsen, der ses som en vigtig platform for det videre arbejde med at styrke samtænkte EU-politikker på det eksterne område.

2. Baggrund

På mødet i Det Europæiske Råd i december 2013, hvor den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik var på dagsordenen, blev der i konklusionerne bl.a. fremhævet behovet for – hvor det skønnes passende - at øge støtten til partnerlande og -organisationer med træning, rådgivning, udstyr og ressourcer for at styrke deres muligheder for at forebygge og håndtere kriser på egen hånd. På denne baggrund har Europa-Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste udarbejdet en fælles meddelelse, der skitserer muligheder og udfordringer for EU ift. at støtte partnerlande og -organisationer. Den fælles meddelelse vil således også indgå i den opfølgende drøftelse, der forventes ift. den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik på Det Europæiske Råd den 25.-26. juni d.å.

Udgangspunktet for meddelelsen er, at linket mellem sikkerhed og udvikling står centralt for udviklingen og gennemførelsen af samtænkte EU-politikker på det eksterne område (den såkaldte "comprehensive approach"). Eksempelvis fremhæves trænings- og kapacitetsopbygningsindsatser under den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (CSDP-missioner og -operationer), hvor EU's kapacitetsopbygningsindsatser hæmmes af manglen på basalt udstyr hos værtslandet. Det fremhæves eksplicit, at EU ikke kan levere "dødbringende våben", hvorfor meddelelsen ikke forholder sig til dette aspekt.

Meddelelsen indeholder en konkret gennemgang af mulighederne for finansiering af støtte til kapacitetsopbygning på sikkerhedsområdet, herunder ift. de traktatmæssige bestemmelser under den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP) og EU's eksterne instrumenter samt relevante instrumenter udenfor EU-budgettet, herunder European Development Fund (EDF) og Athenamekanismen, hvor Danmark ikke deltager i sidstnævnte grundet forsvarsforbeholdet. Samtidig fremhæves det, at OECD-DACs kriterier for definition af udviklingsbistand sætter grænser for, hvilke indsatser, der kan finansieres over udviklingsbistanden. Kriterierne udelukker udgifter til militære formål..

Med ovenstående in mente foreslås en umiddelbar styrkelse af EU's indsats på kort og mellem-langt sigt ved fem grundlæggende, praktiske tiltag til at styrke koordinationen i EU's indsatser til støtte for kapacitetsopbygning på sikkerhedsområdet: (i) øget informationsdeling bl.a. mellem EU-institutionerne og medlemsstaterne ; (ii) øget informationsdeling med EU's multilaterale partnere, herunder FN, NATO og OSCE, samt øvrige relevante tredjelande; (iii) styrke anvendelsen af de såkaldte PFCA'er (Political Framework for Crisis Approach) for at sikre en sam-

tænkt EU-indsats og et solidt grundlag for beslutninger om, hvorvidt finansiering af aktiviteter skal finde sted under eller udenfor FUSP-budgettet, hvorunder også CSDP-indsatserne hører; (iv) CSDP-aktiviteter bør trække mere på udviklingseksperter og vice versa; samt (v) mere systematisk samarbejde mellem EU-delegationer og CSDP-indsatser i tredjelande.

Ydermere anføres i meddelelsen, at Europa-Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste vil tage initiativ til følgende: (1) udarbejde en fælles strategisk ramme for aktiviteter til sikkerhedssektorreformer; (2) en fælles ramme for monitorering, evaluering og resultater af aktiviteterne til kapacitetsopbygning til sikkerhedsformål samt aktiviteter relateret til sikkerhedssektorreformer; samt (3) en særskilt risikohåndteringsmetodologi til støtten indenfor disse områder (hvor der foreslås hentet inspiration fra FN's tilsvarende).

På længere sigt opstiller meddelelsen yderligere tre grundlæggende muligheder for at skabe en fast overordnet ramme for EU's indsats til støtte for sikkerhedsområdet

- Tilpasse den Afrikanske Fredsfacilitet (APF, der ligger under EDF'en);
- Etablering af en enhed med det formål at linke indsats på fred, sikkerhed og udvikling indenfor et eller flere eksisterende instrumenter;
- Etableringen af et nyt, dedikeret instrument.

3. Formål og indhold

Udenrigsrepræsentant Mogherini og Kommissionen ventes kort at orientere om den fælles meddelelse og indbyde til en efterfølgende drøftelse af hovedelementerne, herunder de skitserede optioner. Drøftelsen på rådsmødet vil således også være et bidrag til forberedelsen af Det Europæiske Råd den 25.-26. juni 2015, hvor den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik er på dagsordenen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet forventes ikke at udtale sig om analysen.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant

7. Konsekvenser

Drøftelsen af Kommissionen og den Fælles Udenrigstjenestes fælles meddelelse forventes ikke at have statsfinansielle, samfundsøkonomiske, erhvervsøkonomiske eller lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. Det bemærkes ydermere, at evt. finansiering af aktiviteter gennem Athena-mekanismen ikke vil omfatte Danmark, da Danmark ikke deltager i mekanismen grundet forsvarsforbeholdet.

8. Høring

Sagen er ikke sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes bred støtte til den fælles meddelelse, omend enkelte medlemslande forventes at anføre, at den burde have foreligget langt tidligere i lyset af det konkrete opdrag fra Det Europæiske Råd allerede i december 2013. Enkelte lande vil formentlig fremhæve, at der straks bør arbejdes for operationaliseringen af optionerne om, hvorvidt eksisterende instrumenter kan tilpasses eller der er behov for et nyt, dedikeret instrument til dette formål.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter op om styrket koordination og samtænkning af EU's eksterne indsatser, herunder også ift. støtte til partnerlande og –organisationer på sikkerhedsområdet, så de bedre bliver i stand til at forebygge og håndtere konflikter på egen hånd. Meddelelsen vurderes at give et godt grundlag for videre drøftelser blandt EU-institutionerne og medlemsstaterne. Regeringen støtter således også, at de anførte praktiske forslag om bl.a. øget informationsudveksling mellem såvel aktører som instrumenter søges implementeret i samspil mellem EU og medlemsstaterne samt, at de mere vidtgående optioner om evt. nyt instrument operationaliseres og undersøges nærmere.

Det anføres, at der i drøftelserne af øget støtte fra EU på sikkerhedsområdet er enkelte elementer, herunder særligt ift. overvejelserne omkring anvendelse af Athena-mekanismen, hvor Danmark vil være forhindret i at deltage grundet forsvarsforbeholdet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.